

Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal heeft de dorpen Swalmen, Asselt, Boukoul, Beesel, Reuver, Offenbeek en Belfeld als werkgebied. De vereniging stelt zich tot doel de kennis van en de belangstelling voor het eigen heem te bevorderen en te streven naar het behoud, herstel en bescherming van die waardevolle cultuurelementen die eigen zijn aan het heem.

De vereniging tracht dit doel te bereiken door o.a. onderzoek van bodem en archieven, het verzamelen en exposeren van streekeigen voorwerpen van geschiedkundige waarde, het houden van lezingen, cursussen, excursies en het publiceren van bevindingen van de leden.

Redactie: Jan Geerlings
Loe Giesen
Coby Klinkhamer - van den Assem
Thei Derks
Chrit Verstappen

Redactie-adres: Hensenbosstraat 20, 5954 AJ Beesel
tel. 077 – 474 1380, e-mail: th.derks@hetnet.nl

Bezorgers:	Jan Geerlings	-	Beesel
	Math Hebben	-	Offenbeek
	Lambert Niemans	-	Reuver
	Wiel Olders	-	Belfeld
	Arie de Wit	-	Swalmen, Asselt, Boukoul

Verenigingslokaal: Den Roover 8 te Reuver.
Geopend iedere maandagavond van 20.00 - 22.00 uur, met uitzondering van feestdagen en de zomervakantie.

De Zeumer is het kwartaalblad van heemkundevereniging Maas- en Swalmdal. Leden ontvangen dit blad alsmede het jaarboek voor EUR 18,- per jaar.

De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de ingezonden stukken. Overdrukken met vermelding van de bron zijn uitsluitend toegestaan na schriftelijke toestemming.

Inhoud

Van de redactie	2
Jaarprogramma	3
Nieuw jaarboek Maas- en Swalmdal.....	4
Studie gebiedsvisie Leeuwen/De Weerd kan van start (1).....	6
Kilometerpaaltje langs voormalige Belfeldse tolweg in ere hersteld	8
Enkele vondsten uit de Karolingische periode	11
Studie gebiedsvisie Leeuwen/De Weerd kan van start (vervolg)...	13
Belvédèresubsidie	15
Vandalen actief.....	16
Balkinscriptie onthult bouwdatum en stichters Oud-Schonenborg.	17
Bouwgeschiedenis Huijs Kessel	19
Genealogie in het verenigingslokaal	22
Zomaar een bidprentje	23
Mededelingen.....	24

Van de redactie

De redactieleden van de Zeumer wensen U allereerst prettige Kerstdagen en een gelukkig en voorspoedig nieuwjaar toe. 2004 was een turbulent jaar voor de redactie. Twee nieuwe leden kwamen de gelederen versteken waardoor het dit jaar weer gelukt is om elk kwartaal een editie te laten verschijnen. We waren tevreden over de hoeveelheid kopij die binnengekomen is, waarvoor dank aan de schrijvers. Hopelijk kunnen we komend jaar ook weer op veel bijdragen rekenen. Belangrijk is dat de Zeumer door de leden gedragen en in stand gehouden wordt. Het fantastische jaarboek 2003 dat onlangs is verschenen getuigt ervan dat veel leden grote schrijvers kwaliteiten bezitten. Als redactie van de Zeumer beseffen we dat het voor de Jaarboekredactie een grote inspanning moet zijn om elk jaar weer een nieuw jaarboek van een dergelijke kwaliteit uit te brengen. Bij deze onze felicitaties voor de geleverde prestatie, die natuurlijk ook voor de schrijvers bedoeld zijn.

2005 is een jubileumjaar voor onze vereniging. Op 24 oktober 2005 bestaat de heemkundevereniging 25 jaar. Alle reden voor de leden om het komend jaar wat extra's te doen.

Kopij voor de volgende Zeumer s.v.p. inleveren vóór 14 februari 2005 bij ons redactieadres. Bij voorkeur elektronisch aanleveren per E-mail: th.derks@hetnet.nl.

De Zeumer 2005-1 zal in maart verschijnen.

Jaarprogramma 2005

Enkele activiteiten zullen worden georganiseerd in samenwerking met de MHVS (Milieu- en heemkundevereniging Swalmen).

26	jan.	Lezing door A.Hendricks over kasteel Kessel
24	febr.	Lezing over folkloristische gebruiken door mevr. Schreuder-Derks (onder voorbehoud)
17	mrt.	Jaarvergadering in de verenigingsruimte met na afloop een fotoquiz
	april	Fietstocht o.l.v. Thijs Pubben langs oude boerderijen (met diavoorstelling) in Swalmen. Samen met de MHVS
26/27	mei:	Fietstocht over het voormalige munitielager o.l.v. F. Stroucken
25	juni	Busexcursie naar vestingstadje Ahrweiler en omgeving.
juli-aug.		Vanaf 11 juli t/m 15 augustus is de verenigingsruimte gesloten. Op 22 augustus kan men er weer terecht.
11	sept.	Open Monumentendag met als thema: religie.
2	okt.	Herfstwandeling i.s.m. IVN De Steilrand.
7	okt.	Opening jubileumtentoonstelling (25 jaar heemkundevereniging) en huldiging jubilarissen
6	nov.	Rondleiding o.l.v. Guus Rusing op Oud kerkhof in Roermond.
15	dec.	Lezing Friedhelm Stroucken over het voormalige Britse munitielager tussen Beesel/Swalmen en Brüggén.
26	dec.	Kerstwandeling (2e kerstdag) i.s.m. de MHVS

Daar door omstandigheden de datum van een activiteit wel eens kan wijzigen, wordt U verzocht de infobladen en weekbladen goed te lezen of anders even contact op te nemen met iemand van het bestuur.

Nieuw jaarboek Maas- en Swalmdal

Op donderdag 25 november werd in café-zaal Maaszicht te Asselt het 23e jaarboek van de heemkundevereniging Maas- en Swalmdal gepresenteerd. In een goed gevulde zaal ontving eregast pastoor Willems van Asselt het eerste exemplaar uit handen van voorzitter Henri Smeets.

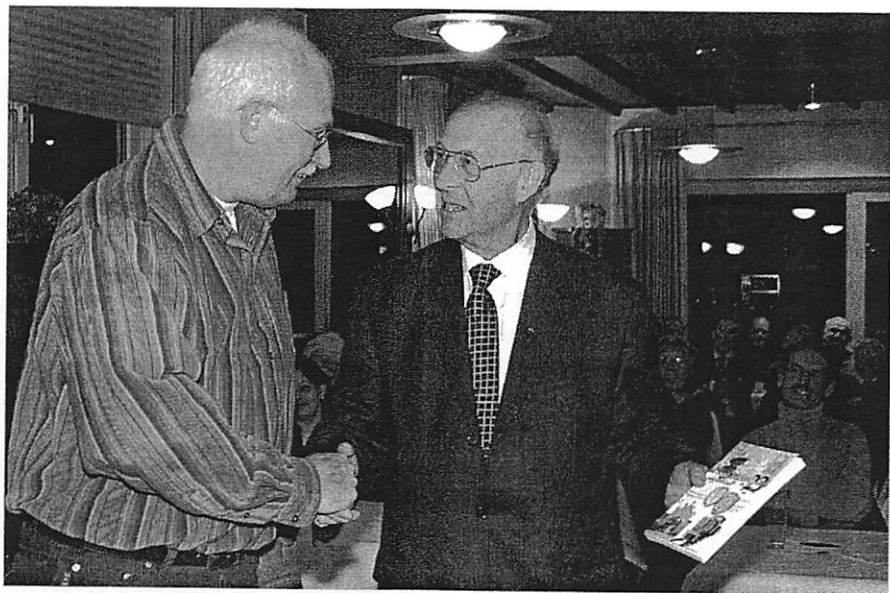
In zijn toespraak memoreerde de voorzitter aan de jarenlange inzet van de pastoor om het saamhorigheidsgevoel in de St. Dionysiusparochie te versterken. Ook op heemkundig gebied vervult hij een voortrekkersrol wegens zijn passie voor kunstgeschiedenis en oog voor bouwkunst en monumenten. Een passie die in Asselt goed van pas komt bij zijn nimmer nalatende inzet voor het instandhouden van het Romaanse kerkje van Asselt en het er tegenover liggende folkloristisch museum. Onder zijn bezielende leiding onderging de kerk een omvangrijke restauratie en werd het museum uitgebreid en compleet nieuw ingericht. Dit alles zou onmogelijk zijn als pastoor Willems niet steeds gezocht had naar nieuwe subsidie-mogelijkheden en sponsors.

Voorafgaande aan de introductie van de eregast werd door de voorzitter van Maas- en Swalmdal de rol toegelicht die heemkundeverenigingen in de samenleving (kunnen) vervullen. Door de belangeloze inzet van de heemkundeleden wordt op cultuur-historisch terrein een bijdrage geleverd aan het 'sociale kapitaal' in de gemeenschap. Toch zou dit in de toekomst nog verder uitgebouwd kunnen worden want de behoefte aan de kennis van de eigen streek en afkomst lijkt alleen maar toe te nemen.

Na de pauze bedankte pastoor Willems voor zijn uitverkiezing tot eregast. Hij benadrukte dat de eerder genoemde resultaten in Asselt alleen maar mogelijk zijn door de enthousiaste medewerking van de vele vrijwilligers die de handen uit de mouwen steken in het museum. Aan het slot van de avond konden de aanwezigen een blik werpen in het museum en alleen maar tot de conclusie komen dat de lofuitingen aan het adres van de pastoor en de vrijwilligers meer dan terecht was.

Twan Ernst

foto: Peter Bors

Studie gebiedsvisie Leeuwen/De Weerd kan van start (1)

Beesel-Reuver ontvangt een Belvédère-subsidie van 30.000 euro

Van de gemeente Beesel-Reuver ontvingen wij het volgende interessante artikel en dit leek ons best de moeite waard om het ook in ons verenigingsblad De Zeumer op te nemen.

Bij de vaststelling van het bestemmingsplan Kern en bleek dat de gemeenteraad van Beesel-Reuver veel moeite had met een aantal geprojecteerde kavels in het gebied Parklaan/St. Lambertusweg. Vooral de daar aanwezige landschappelijke en natuurwaarden bracht menig raadslid aan het twijfelen. Om een goede keuze te kunnen maken heeft B&W toegezegd een nadere studie te laten verrichten naar de mogelijkheden voor dit gebied. Bij de voorbereidingen voor deze studie bleek al snel dat niet alleen het beperkte gebied waar woningbouw was gepland, maar de gehele zone tussen de kern Reuver en de Maas veel waardevolle elementen verborgen hield. Om deze weer zichtbaar in het landschap te krijgen heeft B&W besloten om het gehele gebied te laten onderzoeken. Het gebied 'Leeuwen/de Weerd' is gelegen tussen de bebouwde kom van Reuver en de rivier de Maas. Landschappelijk is het gebied gelegen op de overgang van het midden- naar het laagterras, waardoor het aantrekkelijk was voor de allereerste bewoners van Reuver om zich hier te vestigen. Nu nog bevinden zich hier enkele boerderijen, die teruggaan op een ver verleden. Om de toeristen, maar ook de eigen bewoners, meer te kunnen bieden dienen de historische en landschappelijke waarden meer herkenbaar te worden gemaakt. De mogelijkheid om de bebouwde kom af te ronden met enkele woningen wordt niet uitgesloten.

In het gebied liggen terreinen met een zeer hoge archeologische verwachtingswaarde. In de kern van het gebied liggen de restanten van een moated site 'De Hof tot Lewen' (12de eeuw). Samen met enkele laatboerderijen en enkele grotere boerderijen vormen deze de oude buurtschap Leeuwen. Bewoningssporen wijzen op een bewoning van het neolithicum tot en met de late middeleeuwen. Mar-
kant in het landschap ligt de St. Lambertuskapel, oorspronkelijk 11de eeuw, maar bodemsporen gaan terug op een Romeins gebouw. Plannen voor restauratie door het kerkbestuur zijn in voorbereiding. In de Weerd liggen nog de Romeinse en middeleeuwse resten van een gebouw, mogelijk een tolhuis.

Langs de Maas vindt men de uiterwaarden met aansluitend de maasduinen uit de laatste ijstijd. De oude Maasarm 'de Weerd', behorend tot het grondgebied van de gemeente Kessel, heeft een hoge natuurwaarde. De directe oevers van de Maas (het stroomvoei-
rend winterbed) maken deel uit van het Zandmaasproject. Ter plaatse van de veerpont kruiste in de middeleeuwen de handelsweg van Keulen naar Antwerpen, de Maas. Deze oude weg is nog in het landschap aanwezig.

In het noordelijk gedeelte van het gebied liggen nog de wallen van een oude militaire schans uit 1579: Fort St. Brigitte. Deze diende ter bewaking van een schipbrug. Er bestaat reeds jaren de wens om deze te restaureren. In het zuidelijk gedeelte was een vluchtschans voor de inwoners van Kessel gelegen.

Sjra Vintcent

Kilometerpaaltje langs voormalige Belfeldse tolweg in ere hersteld

In de berm van de Soersbeekweg tussen de Kromme Hook en de Maalbekerweg in Belfeld staat een circa 50 cm hoog hardstenen paaltje met ronde bovenzijde en op de voorzijde een Romeinse 1. Normaal gesproken zal iemand dit paaltje onopgemerkt passeren, maar personen die hier vaker voorbij komen zullen het wel eens hebben gezien en zich hebben afgevraagd wat de historische achtergrond van dit 'straatmeubilair' is.

Najaar 2004 werd het verwijderd door medewerkers van de gemeente Venlo, maar dankzij oplettende inwoners die bij de gemeente aan de bel trokken, keerde het paaltje op zijn oorspronkelijke plaats terug en beter zichtbaar gemaakt door het te omringen met klinkerwerk.

Het monumentje vormt, samen met exemplaar nr. III, de laatste zichtbare restanten van een in 1895 in gebruik genomen en in 1922 buiten gebruik gestelde tolweg vanaf het viaduct naar Maalbeek. Nummer I markeert de afstand van 1 kilometer van het viaduct; nummer II - helaas verdwenen - zal langs de Maalbekerweg hebben gestaan op 2 kilometer afstand (1 kilometer vanaf I en III); nr. III staat bijna aan het einde van de Maalbekerweg, circa honderd meter voor café Maalbekerhöhe.

Het wegtracé dat de paaltjes markeren heeft al een lange en bewogen geschiedenis. Tot aan het einde van de achttiende eeuw beschikte alleen Geloo over een verbinding door het Meelderbroek richting Duitse grens. Dat was namelijk de huidige Venweg oorspronkelijk de Loerdijk genoemd. In de Franse tijd (1794-1814) werden echter plannen gesmeed om ook het dorp Belfeld (de oude kern tussen Maas en spoorlijn) van een verbinding te voorzien door het Meelderbroek. Deze plannen, van harte ondersteund door burgemeester Kessels, zorgden voor een scherpe tweedeling in de gemeente.

De inwoners van Geloo waren fel gekant tegen de komst van de weg omdat die in hun ogen een onnodige investering vormde, er was immers al een verbinding. Voorstanders waren bewoners van het 'dorp' Belfeld onder aanvoering van Kessels. De bezwaren over en weer leidden tot een dik dossier bij de Franse overheid. Een zeer bijzonder detail daarin vormt een handtekeningenactie onder inwoners van Geloo. Met steun van de Franse overheid werden de plannen erdoor gedrukt en in 1805 werd de weg vanaf de Soersbeekweg naar Maalbeek aangelegd. Na het gereedkomen van de 'Nieuwe Dijk' (nu dus de Maalbekerweg) ontwikkelde er zich een voor Belfeldse begrippen ongekende handelsactiviteit tussen de loswal aan de Maas en de Duitse grens. Burgemeester Kessels schreef daarover: 'Van het jaar 1805-1830 is hierover een handel van steenkolen, kalk en mergel gedreven, waar dagelijks 50 à 80 beladen karren en soms meer hebben gevaren'.¹ Met de Belgische afscheiding in 1830 kwam het scheepvaart verkeer op de Maas door een handelsblokkade stil te liggen. De handel in Belfeld dus eveneens. Hoewel in 1839 Belfeld weer onder Nederlands bestuur kwam en de handel op de Maas weer hersteld werd, bleef de Maalbekerweg nagenoeg ongebruikt. Inmiddels was namelijk het grensoverschrijdend verkeer met Pruisen beperkt tot een beperkt aantal plaatsen zoals Tegelen en Venlo. Belfeld viel buiten de boot. Slechts een enkele inwoner van Belfeld die zijn graan liet malen op de watermolen van Malbeek maakte nog gebruik van de weg. Aan het einde van de negentiende eeuw nam de weg weer in belang toe door de opkomst van de kleiwarenindustrie. De weg vormde een van de weinig goede verbindingen door het Meelderbroek naar het hoogterras waar zich de kleigroeven bevonden. Omdat de gemeente Belfeld op zwart zaad zat werd, om extra inkomsten te verwerven, op 1 mei 1895 tol ingesteld op deze weg. In oktober van datzelfde jaar werden de drie hardstenen kilometerpaaltjes geleverd door Ed. Latiers uit Tegelen. In de prijs van 35,80 gulden was ook de levering van 'grenspalen' voor deze tolweg inbegrepen. In december 1895 volgde nog een nalevering van grenspalen voor de weg.²

¹ Driessen, Geschiedenis van de St. Urbanusparochie te Belfeld, blz. 45.

² GA Venlo, Archief gemeente Belfeld, inv. 588; nrs. 123 en 126.

Vermoedelijk dienden deze grenspalen voor het aangeven van de nieuwe begrenzing van de weg. Als gevolg van verbreding was door de gemeente van diverse eigenaren langs deze weg grond aangekocht. Die aankopen gingen niet zonder moeilijkheden gepaard en om misverstanden over de nieuwe situatie te voorkomen zullen deze grenspaaltjes zijn geplaatst. In 1922 werd de tol opgeheven.³

Met de aanleg van de A73 zal de Maalbekerweg door deze autosnelweg doorsneden worden en kunnen Belfeldenaren niet langer meer over deze weg het gebied rond Malbeek bereiken. In tegenstelling daarmee wordt de Venweg in Geloo opgewaardeerd met op- en afritten van de A73. Via een viaduct kan dan nog altijd het bosgebied op het hoogterras worden bereikt. Na twee eeuwen zien de inwoners van Geloo de ooit door hun verfoeide oost-west verbinding in de vorm van de Maalbekerweg dus alsnog verdwijnen!

Twan Ernst

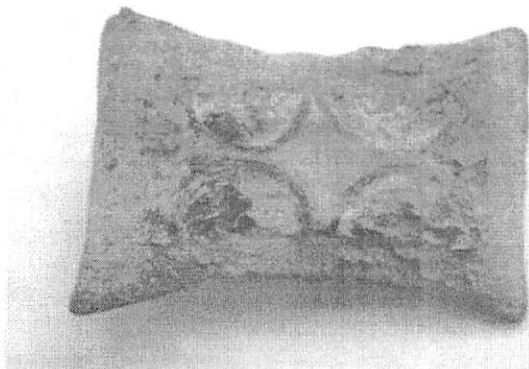

³ Hermans, Van eeuwwisseling naar eeuwwisseling, blz. 128-129.

Enkele vondsten uit de Karolingische periode

Vindplaatsen uit de Karolingische periode zijn niet zo talrijk. Dit geldt ook voor vindplaatsen uit het werkgebied van Maas- en Swalmdal. Deze zijn op de vingers van één hand te tellen. Daarom is het heel bijzonder als er enkele vondsten gemeld worden.

Onlangs werden door René Ottenheim uit Reuver enkele metaalvondsten gemeld, die door hem en Hans Pijpers uit Swalmen gedaan zijn bij het aflopen met een detector van een aantal akkers in de regio.

De eerste vondst betreft een bronzen rechthoekige schijffibula type IIA met kruismotief. Het kruismotief staat op de bovenzijde van de schijf en bestaat uit een viertal met blauwe emaille opgevulde halve cirkels. Op de achterzijde zijn nog

een tweetal bevestigingsnieten aangebracht, waarmee de fibula op de kleding kon worden bevestigd. De fibula was namelijk een soort veiligheidsspeld in de vorm van een broche.

De fibula, gevonden door Hans Pijpers uit Swalmen, is te dateren tussen 750 en 900 na Chr.

Een tweede fibulavondst komt van nabij de Lommerbergen in Reuver. In eerste instantie werd vermoed dat het een Laat middeleeuwse vondst betrof. Het voorwerp was deels beschadigd en het materiaal sterk gecorrodeerd. We konden het daardoor niet direct thuis brengen. Echter door intensief speurwerk van René in de literatuur bij de heemkundevereniging en op

internet kwam vast te staan dat de vondst toch ouder was.

Het betreft een mooie ronde schijffibula met kruismotief uit 9-10de eeuw. Deze fibula's hebben meestal vier ronde of spitsovale putjes, waardoor een kruisvorm ontstaat. Hierin heeft waarschijnlijk emaille gezeten. Door het geringe reliëf van het kruis is de emaille erg dun aangebracht en daardoor verdwenen. Aan de achterzijde bevinden zich opstaande randen die erop wijzen dat deze fibula niet echt als fibula, maar meer als broche is gebruikt.

Er zijn negen typen van schijffibula's. Deze behoort tot het type Ia. Dit type was een zeer geliefde fibula, die lange tijd in gebruik was; van de Merovingische tot de Karolingische tijd. De fibula uit de Karolingische tijd zijn over het algemeen kleiner.

Al met al kunnen we stellen dat de vondst van deze fibula een mooie aanvulling vormt op 9de eeuwse scherven die zowel in Swalmen alsook in Reuver op genoemde plekken gevonden zijn.

Wiel Luys

Studie gebiedsvisie Leeuwen/De Weerd kan van start (vervolg)

Beesel-Reuver ontvangt een Belvédère-subsidie van 30.000 euro

Bij de vaststelling van het bestemmingsplan Kernen bleek dat de gemeenteraad van Beesel-Reuver veel moeite had met een aantal geprojecteerde kavels in het gebied Parklaan/St. Lambertusweg. Vooral de daar aanwezige landschappelijke en natuurwaarden bracht menig raadslid aan het twijfelen. Om een goede keuze te kunnen maken heeft B&W toegezegd een nadere studie te laten verrichten naar de mogelijkheden voor dit gebied. Bij de voorbereidingen voor deze studie bleek al snel dat niet alleen het beperkte gebied waar woningbouw was gepland, maar de gehele zone tussen de kern Reuver en de Maas veel waardevolle elementen verborgen hield. Om deze weer zichtbaar in het landschap te krijgen heeft B&W besloten om het gehele gebied te laten onderzoeken.

Het gebied 'Leeuwen/de Weerd' is gelegen tussen de bebouwde kom van Reuver en de rivier de Maas. Landschappelijk is het gebied gelegen op de overgang van het midden- naar het laagterras, waardoor het aantrekkelijk was voor de allereerste bewoners van Reuver om zich hier te vestigen. Nu nog bevinden zich hier enkele boerderijen, die teruggaan op een ver verleden. Om de toeristen, maar ook de eigen bewoners, meer te kunnen bieden dienen de historische en landschappelijke waarden meer herkenbaar te worden gemaakt. De mogelijkheid om de bebouwde kom af te ronden met enkele woningen wordt niet uitgesloten.

In het gebied liggen terreinen met een zeer hoge archeologische verwachtingswaarde. In de kern van het gebied liggen de restanten van een moated site 'De Hof tot Lewen' (12de eeuw). Samen met enkele laatboerderijen en enkele grotere boerderijen vormen deze de oude buurtschap Leeuwen. Bewoningssporen wijzen op een bewoning van het neolithicum tot en met de late middeleeuwen.

Markant in het landschap ligt de St. Lambertuskapel, oorspronkelijk 11de eeuw, maar bodemsporen gaan terug op een Romeins gebouw. Plannen voor restauratie door het kerkbestuur zijn in voorbereiding. In de Weerd liggen nog de Romeinse en middeleeuwse resten van een gebouw, mogelijk een tolhuis.

Langs de Maas vindt men de uiterwaarden met aansluitend de maasduinen uit de laatste ijstijd. De oude Maasarm 'de Weerd', behorend tot het grondgebied van de gemeente Kessel, heeft een hoge natuurwaarde. De directe oevers van de Maas (het stroomvoerende winterbed) maken deel uit van het Zandmaasproject. Ter plaatse van de veerpont kruiste in de middeleeuwen de handelsweg van Keulen naar Antwerpen, de Maas. Deze oude weg is nog in het landschap aanwezig.

In het noordelijk gedeelte van het gebied liggen nog de wallen van een oude militaire schans uit 1579: Fort St. Brigitte. Deze diende ter bewaking van een schipbrug. Er bestaat reeds jaren de wens om deze te restaureren. In het zuidelijk gedeelte was een vluchtschans voor de inwoners van Kessel gelegen.

Door de diverse ontwikkelingen is de agrarische functie van dit gebied steeds meer beperkt. Toch denkt men dat er een belangrijke taak is weggelegd in het beheer van het landschap. Het streven van de gemeente is om hier het agrarisch gebruik te extensiveren en het gebied aantrekkelijker te maken voor bezoekers. Uiteraard zullen delen van het gebied, waar de flora en fauna belangrijk is, afgesloten moeten worden voor recreanten en toeristen.

Op de maasduinen bevindt zich een eiken-berkenbos. Een deel daarvan is helaas in de loop der jaren verdwenen. Er bevinden zich diverse kleine landschapselementen in de vorm van houtwallen, solitaire bomen e.d. Bekeken moet worden waar door landschappelijke herinrichting bosschages, laanbeplanting, heidevegetatie moeten worden teruggebracht. De groenstructuren van het gebied dienen aan te sluiten op de herkenbare structuren die in de Maasvallei voorkomen.

Op diverse plaatsen aan de rand van de kern is de druk om hier nog woningen te bouwen en/of te komen tot een afronding. De studie zal een verantwoorde visie moeten geven op deze vraag.

Belvédèresubsidie

Bij het stimuleringsfonds voor architectuur is de Belvédère stichting ondergebracht. Dit is een instituut dat haar geld krijgt van diverse ministeries met als doel oude (cultuur) historie, archeologie, landschap en natuur, waterhuishouding en stedenbouw etc. met elkaar te verbinden met het doel om een integraal plan te krijgen waarin elk element zijn of haar plaats heeft. Dit instituut heeft op verzoek van de gemeente Beesel-Reuver een bijdrage van 30.000 euro toegezegd voor het opstellen van de gebiedsvisie. De adviescommissie is enthousiast over het project. Zij spreekt haar waardering uit voor de manier waarop een dergelijke kleinere gemeente de vele aspecten die met Belvédère samenhangen probeert te combineren en de juiste personen weet te betrekken. Nu deze bijdrage is toegezegd kan ingenieursbureau DHV, dat is uitgekozen om het plan te maken, starten met haar werkzaamheden. Zij zullen naast de documentatie waarover de gemeente beschikt ook gebruik maken van de kennis van de Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal en IVN Steilrand. Ook andere 'verborgen' gegevens zijn van harte welkom. Eenieder die wettenswaardigheden van dit gebied kent kan deze bezorgen bij de heer Servaas Breeuwer, bereikbaar via de klantenbalie van het gemeentehuis, telefoon 077-4749292 of per e-mail: servaas.breeuwer@beesel.nl.

Sjra Vintcent

Vandalen actief

Enkele maanden geleden was het kapelletje in de Bakheide doelwit van vandalen en in de kermisweek werden er ook weer vernielingen aangericht.

In de Antoniuskapel aan de weg naar Rijkel werden ijzeren staven verbogen om bij de offerblok te komen.

De werkgroep herstelt een en ander maar vraagt zich telkens af wat de zin van deze vernielingen is.

Van het offergeld zal men beslist niet rijk worden.

Vermeld moet nog worden dat het oude kerkhof ook ongewenst bezoek kreeg. Van een van de graven werd een ornament gestolen.

Ger Stroucken

Balkinscriptie onthult bouwdatum en stichters Oud-Schonenborg

In verband met een mogelijke herbestemming van de overblijfselen van de boerderij (Oud) Schonenborg in Belfeld werden de gebouwen in september 2004 door een bouwhistoricus en de beleidsmedewerker Monumentenzorg van de gemeente Venlo bezocht.

In 1978 brandde het woongedeelte van deze uit het einde van de achttiende eeuw daterende boerderij af. Het woonhuis - gelegen langs de Bosheideweg bij Maalbeek - werd niet meer herbouwd. De stal en het schuurgedeelte bleven wel bewaard en als bedrijfsgebouw in gebruik. Sinds een aantal jaren staan de gebouwen echter leeg en dreigen in verval te raken. Omdat er volgens het bestemmingsplan geen woonbestemming meer op rust is een nieuw economisch gebruik moeilijk te vinden. Alleen een grote cultuurhistorische waarde zou aanleiding kunnen zijn om een functie als wonen weer toe te staan. De gemeente Venlo wil daarom een verkenning laten uitvoeren naar de historische achtergrond van de boerderij. In dat kader werd een eerste oriënterend bezoek aan de gebouwen gebracht. Dat leverde al meteen een spectaculaire vondst op. In de schuur werd een houten balk gevonden met daarop een inscriptie die de bouwdatum en stichters van Schonenborg onthult:

ANNO 1777 DEN 26sten JANUARIJ DIESEN BAW AFGEREICHT GOTT BEWARES VOR FEVR VND BRAND
HENDRICHVS ERKENST VND IOHANNA BEISLING EHELEV
MEIN IS AME
P E

Tekening van de meterslange inscriptie.

Vertaald:

ANNO 1777 DEN 26 JUNIUS IST DIESEN BAU AUFGERICHT
GOTT BEWAR ES VOR FEUR UND BRAND
HENDRICH ERKENS UND JOHANNA BEISLINC EHELEUD
ME IHS AMA
PE

Momenteel vindt verder onderzoek plaats naar de geschiedenis van de boerderij om zo een compleet overzicht te krijgen van de ontwikkeling van deze ontginningsboerderij. Daarbij zal ook zeker getracht worden een link te leggen met de namen van de inscriptie. De achternaam Erkens komt met name in Kaldenkerken en Bracht regelmatig voor. Door de heemkundevereniging zijn inmiddels de nodige gegevens verzameld over de boerderij, bewoners en eigenaren die aan de afdeling monumentenzorg van Venlo beschikbaar zijn gesteld.

Twan Ernst

(afbeelding van het gebouw)

Bouwgeschiedenis Huijs Kessel

De bouwgeschiedenis van het Huijs Kessel begint in de 11de eeuw en duurt voort tot op de dag van vandaag. De markante verschijning, hoog op een kunstmatige heuvel langs de Maasoever in Kessel, heeft de eeuwen door altijd de aandacht getrokken van de voorbijganger. J. Craandijk in zijn "Wandelingen door Nederland" is daar een goed voorbeeld van. Maar ook anderen hebben erover geschreven en vooral afbeeldingen van gemaakt.

Deze geschiedenis laat zich gedetailleerd beschrijven aan de hand van het grote onderzoek, verricht door prof. Renaud in 1951 - 1952. Verder zijn er uit de 18de, 19de eeuw en 20ste eeuw diverse prenten, tekeningen, schilderijen en foto's bekend, die een goed beeld geven van de veranderingen in de loop der tijd. Hoofdmoot van de bouwgeschiedenis is het artikel van prof. Dr. J.G.N. Renaud in *Castellogica* 1989 nr. 1 blz. 49 tot en met 64, "De Keverberg oftewel de burcht van Kessel." Op een boeiende wijze vertelt Renaud deze geschiedenis aan de hand van talloze details, die alleen een kenner en opmerkelijke beschouwer ontdekt in de overblijfselen van de huidige burcht. Verder heeft ir. T. Baselier, in nauwe samenwerking met Renaud, een afstudeerscriptie "Kasteel Kessel" geschreven en daarin een tiental vogelperspectief tekeningen van de burcht gemaakt, die de ontwikkeling op een visuele wijze laten zien. In 1989 heeft deze tekeningen aangepast aan de laatste stand van zaken van het onderzoek.

Met behulp van een Powerpoint presentatie wil ik de geschiedenis van het Huijs Kessel vanaf de 11de eeuw tot heden de revue laten passeren. Het accent ligt op de bouwwijze, gebruikte materialen en uitbreidingen, in- alsook uitwendig, met name van het woongedeelte.

Tot slot de huidige toestand en het beleid van de eigenaar, de gemeente Kessel.

Ton Hendricks

Fijne Kerstdagen

Zalig Kerstfeest

Deze kaart, toegestuurd in de veertiger jaren van de vorige eeuw, werd ons beschikbaar gesteld door Sjra Vintcent. Hiermee wenst ook hij alle lezers van 'de Zeumer' fijne en gezellige Kerstdagen en een gelukkig nieuw jaar.

*fam: Goudhak
Luna & zoon
238 II
et. aan
(9)*

*San Clara
en Dora
Verward
Wilhelmina
Belfeld Limburg*

Genealogie in het verenigingslokaal.

In het verenigingslokaal bevinden zich al jaren kerkboeken en boeken met de burgerlijke stand (vanaf 1800) van verschillende plaatsen uit de regio, die Hans Peeters in de loop der jaren heeft samengesteld aan de hand van de oude geschriften. Zoals van de kerk van Beesel, Belfeld, Tegelen, Asselt, Swalmen, Kessel en Elmpt en de burgerlijke stand van Beesel en Kessel. Ook zijn er bevolkingsregisters van deze regio aanwezig. Er wordt op de maandagavond veel gebruik van gemaakt. De genealogische contactdagen ieder jaar worden druk bezocht; vaak zelfs door mensen van buiten de regio en ook uit Duitsland. Sinds een paar weken heeft de vereniging de beschikking gekregen over weer een hoop informatie van Hans Peeters.

In totaal heeft hij 7 boeken afgeleverd. Men kan nu zoeken in de BS van Belfeld: geboorten 1796-1902, huwelijken mannen/vrouwen 1798-1922 en overlijden 1797-1950.

Van de BS van Swalmen: geboorten 1798-1902, huwelijken mannen 1798-1932, huwelijken vrouwen 1798-1932 en overlijden 1798-1942.

Met deze gegevens is het misschien voor U de moeite waard om eens een keer vaker op maandag ons lokaal te bezoeken.

Er is altijd wel iemand aanwezig om U te helpen.

Hennie Geurts-Willemsen

Zomaar een bidprentje

In Uwe gebaden wordt aanbevolen
de ziel van zaliger

CONRAAD PETRUS MATHEUS SCHOEREN
echtgenoot van
Helena Neuen

Adj. Kwartiermeester in het Ned. O. I. Leger
geboren te Belfeld 30 Juli 1900 en als krigsgevan-
gens aan boord van het schip Van Waalwijk
omgekomen op 26 Juni 1944.

Verschillend is de uitslag van den oorlog, de
dood treft dan den een dan den ander. Ja 23 jaar
stond de dierbaar overledene in dienst van het
vaderland, in ware trouw en plichtsvervulling. En
juist daarom stond hij ook in hoeg aanzien bij of-
ficieren en soldaten. Maar ook was hij geëerd
wegens zijn lijne christelijke levenswandel, zijn
ijver en liefde voor zijn godsdienst. En tenslotte
stond hij bekend als een liefdevolle echtgenoot en
goede vader.

Maar de wreede oorlog verwoestte dit mooie
goede leven. De goede God heeft voorreker dit
welbestede leven reeds willen beloonen met een
eeuwig geluk.

Mijn dierbare echtgenote en kind, kort was ons
geluk, maar ik dank U voor uw liefde en trouw.
Blijf aan mij denken en voor elkander bidden tot-
dat wij elkaar weerzien.

Goede Moeder, broers en zusters, hoe gaarne
had ik U willen weerzien in het vaderland. De
goede God heeft het anders beschikt. Nu hoop ik
U allen weer te zien in dat eeuwige Vaderland,
waar geen scheiding meer zal plaats hebben, maar
eeuwig samen zijn in eeuwige vreugde.

Mijn Jezus Barmhartigheid.

Maria Koningin van den Vrede, bid voor Ned.
Oost-Indië, bid voor Nederland, bid voor heel de
arme kranke wereld.

Mededelingen

De lezing over de bouwgeschiedenis Huijs Kessel door
Ton Hendricks wordt gehouden op dinsdag 25 januari 2005
om 20.00 uur in ons verenigingruimte.

Te koop aangeboden

Jaarboeken heemkunde vereniging Maas- en Swalmdal
Jaargang 1 en 2, per stuk 12.50 euro.
Info: John Kuijpers tel : 077-4744259.